

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ' (ΕΞΑΜΗΝΟ Β')

Σάββατο Ἀθήνα, 18 Ἰουλίου 1920

ΑΡΙΘ. 693

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ: Στὸ γόρσιμα τῆς ρίμας.
ΠΑΡΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ἡ Δραματικὴ τοῦ
«Ἑλληνικοῦ Ὀδείου».
Π. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ: Ὁ μετανάστης. (Συνέχεια).
ΝΙΚ. ΘΕΡΒΑΝΤΗΣ - Κ. ΚΗΡΘΙΟΣ: Ὁ Δὸν Κι-
χότης (συνέχεια)
Ο ΝΟΥΜΑΣ,,: Φαινόμενα καὶ πράγματα.

Κ. ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ: Ὁ «Ἐμφυχωτής».
Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ: Ὁρθογραφικά: Ταξίδι.
Α. ΠΑΠΑΓΓΑΛΛΗΝΗΣ: Οἱ γνώμες καὶ οἱ ἀνορθο-
γραφίες τοῦ κυρίου Καθηγητῆ.
ΑΠΟ ΒΑΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΟΜΑΔΑ: Ἐνὴν φιλολογία.
— Νέα βιβλία. — Περιοδικά. — Χωρὶς
γραμματόσημο.

ΣΤΟ ΓΥΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΡΙΜΑΣ

ΔΕ ΜΟΥ ΤΟ ΛΕΣ

Ζῶ τὴ χαρὰ τῆς συντροφιάς σου...
Ὡ τὶ τραγοῦδι ὅσα μοῦ λές!
Στὸ γέλιο ἀνοίγεται ἡ καρδιά σου.
Πετοῦν οἱ ἐλπίδες μου τρελές.

Κ' ἐνῶ μ' ἀφίνεις ν' ἀρμενίζω
στ' ὄνειρο πού μονάχη πλές,
ἐκεῖνο πού ποθῶ κ' ἐλπίζω
δὲ μοῦ τὸ λές, δὲ μοῦ τὸ λές...

Σέ χάνω. Μάταια σέ γυρεύω.
Κι ἂν ὅσα μοῦ πες σ' ἄλλους λές —
μὰ κάποτε ἄσφαλτα μαντεύω
τὸ βράδι ἀργά γιὰ μὲ νὰ κλαῖς.

ΠΡΩΤΗ ΧΑΡΑ

Μικρὴ, μαυροντυμένη,
παιδί τῆς συφοῖας,
στήν ὄψη σου γραμμένη
ἡ ἐλπίδα μιᾶς χαρᾶς.

Σ' ὅλο τὸν κόσμον ξένη
στὴ μοίρα μοναχὴ,
ἄλλο δὲ σοῦ ἀπομένει
παρὰ ἡ θερμὴ ψυχὴ.

Καὶ τώρα πὺν βλασταίνει
ἐντὸς σου νέος ρυθμός,
καὶ τὴ ζωὴ σου εὐφραίνει
πρωτότρεμος παλμός,

μικρούλα, σπαραγμένη
σὲ πόνο ἢ συφοῖρά,
σὰ δάκρυ — ἄχ, ἀνεβαίνει
στὰ μάτια σου ἡ χαρὰ.

Σ' ΑΓΑΠΩ ΓΙΑΤΙ

Τόσο σ' ἀγαπῶ,
πού, χαρὰ μου ἦ λύπη,
δὲν μπορῶ νὰ πῶ
τί ἀπὸ σένα λείπει.

Κρύβω τὴν ἀγνὴ
πλάϊ σου ταραχὴ μου,
δάκρυ στὴ στεγνὴ
στάζοντας ψυχὴ μου.

Σ' ἀγαπῶ γιατί,
— φῶς τὸ καρδιοχτύπι —
τεχνητὴ ἀρετὴ,
ἀπὸ σένα λείπει.

ΕΛΛΗ

Τῆς χαρᾶς μου τὸ μέλι
στὸ κορμί σου, κηφέλη
τοῦ φιλοῦ, θ' ἀπιδώσω...
Τάχα ἡ μοίρα τὸ θέλει;
Μοῦ γλιστρᾶς σὰν τὸ χέλι
καὶ δὲ φεύγεις ὥστόσο.

Μὰ τῆς θλίψης τὸ μέλι
στὸ πικρὸ σου ἀνδογέλι
θὰ τρυγῆσω... Ἐκεῖ πάνω
— ἄχ! ἀλλ' ἐγὼ μὲ μὲλλει —
τῆς ἀγάπης κουρέλι
γιὰ νὰ ζήσω, ἄς πεθάνω.

ΚΙ ΟΜΩΣ ΓΙΝΟΜΑΙ ΠΑΙΔΙ

Ἔχω τόσο δυνατὸ
στὴν ψυχὴ τὸ θέλω,
πού στὸ χέρι μου κρατῶ
φωτεινὸ τὸ μέλλω.

Τὸν πραγμάτων ἡ σπουδὴ
πλημμυρίζει ἐντός μου.
Κι ὁμως γίνομαι παιδί
σὰ φανεῖς ἐμπρός μου.

ΜΠΟΡΑ

Σήμερα τὸ δειλινὸ
ἀνεβήκαμε μαζί,
σ' ἓνα δρόμο ἀλαργινό,
ἡμερο καὶ φωτεινὸ
τῆς ἀγάπης, πὺν μᾶς ζῆ.

Κ' εἶδαμε ἀπὸ τὸ θουνό
μαῦρα σύννεφα πηχτά,
στὸ γλαυκὸ μας οὐρανό...
Κ' ἓνα μάντεμα δεινὸ
μᾶς ζευγάρωσε σφιχτά.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

Ἡ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ἙΛΛΗΝ. ὉΔΕΙΟΥ

Ἐνα δειλινὸ τὸν περασμένο μῆνα, σὲ μιὰ συγκέν-
τρωση στὴν ὁδὸ Φειδίου, ἔδωκε ὁ Ἰδρυτὴς καὶ Διευ-
θυντὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁδείου κ. Μ. Καλουμοῦρης τὸν
ἀπολογισμὸ τοῦ μουσικοῦ αὐτοῦ ιδρύματος. Λιγο-
στοὺς μῆνες σταδιοδρομίας εἶχε μπροστά του μὰ τὸ
γερὸ καρδί, κρατημένο ἀπὸ δυνατὰ χέρια, εἶχε ξα-
νοίξει νέα ἀκρογιάλια, καὶ νέους ὁρίζοντες. Μ' ἐλά-
χιστα σκεδὸν ἐφόδια, χωρὶς καμμιὰν ὑλικὴ ὑποστήρι-
ξη, χωρὶς πόρους καὶ χωρὶς κληροδοτήματα, κατόρ-
θωσε μέσα σ' ἓ ξ ἡ μ ἡ ν ε ς νὰ παρουσιάσει τέτοιαν
ἐργασία, πὺν λιγοστὰ ιδρύματα ἔχουνε δώσει.

Ταλέντα σὰν τὸν κ. Σταῦρο Ξηρέλλη, τὸν ἄγνωστο
ἀλλὰ θαυμάσιο συνθέτη τῶν σονέττων τοῦ Μαβίλη, τῇ
Δαδ Λαμπρινοπούλου, τὴν εὐγενεῖα Τζίλντα τοῦ Ρι-
γολέττου, τῇ Δαδ Σάσα Κινοπούλου, τῇ Δαδ Χρηστίνα
Κυριαζῇ κ. ἄ. εἶναι οἱ καρποί, πὺν ὥριμοι πὰ φανή-
κανε στὸ μελιχρὸ φῶς τοῦ ἀλησιμόνητου ἐκείνου δειλι-
νοῦ.

Καὶ πλάι στὴν ἐργασία ἐτούτη, πόσες συναυλίες,
καὶ πόσες φιλολογικὲς ὁμιλίες, καὶ πόσα κοντσέρτα καὶ
πόσα φτερουγίσματα στὸ γαλάζιον αἰθέρα δὲν ἐνώσα-
νε τὸ λαγαρὸ καὶ συμπαιθητικὸ τους κελᾶδισμα μὲ τὸν
ῥυθμὸ πὺν ἀφίνουνε στὸ Ἑλληνικὸ φῶς τ' ἀηδόνια τοῦ
Κολωνοῦ, πὺν τὰ στερέωσεν ἡ λίρα καὶ ἡ φήμη ἐνὸς
Σοφοκλή.

Ὅσοι σταθήκανε κοντὰ κάπως στὴν ἐργασία τοῦ
Ἑλληνικοῦ Ὁδείου, μόνο δίκαια συγχαρητήρια καὶ
γαρδικαὲς εὐχὲς γιὰ τὴν πρόδοό του εἶχανε νὰ ποῦνε.
Ἔτανε τόσο μεγάλο, τόσο πλατὺ, τόσο γιγαντένιο τὸ
νέο Κτίριο, πὺν μόνο χέρια Ἀκριτικοῦ ἥρωα θὰ μπο-
ρούσανε νὰ τὸ ρίξουνε σιδέμελα...

Κι ὁμως : Τὸ χαμόγελο τοῦ Κάλμπαν εἶτανε φαί-
νεται γραφτὸ νὰ ξαναφανεῖ στὴν Ἀττικὴ αἰθρία. Ἀ-
φρομὴ στάθηκε ἡ παράσταση πὺν ἔδωσε ἡ Δραματι-
κὴ Σχολὴ τοῦ Ἑλλην. Ὁδείου.

Τί εἶτανε ἡ παράσταση ἐκείνη, τὸ ξέρουνε καλὰ οἱ
περισσότεροι ἀπ' τοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά», ὥστε
νὰ μὴν εἶναι ἀνάγκη νὰ μακρολογήσω. Ἡ γνώμη τοῦ

κ. Πάλλη καὶ ἡ κρίση τοῦ Ξενοπούλου γιὰ τὸ «Ψυχο-
σάββατο», νομίζω πὺς εἶναι ἀρκετὰ. Ὡστόσο κ' ἡ πε-
ποιθήση ἐκείνων πὺν ἀναλάβανε τὴν παράσταση, τὰ ὀ-
νόματα τῆς κ. Θεῶνης Δρακοπούλου (Μυρτιώτισσας),
καὶ τοῦ Πάνου Ταγκοπούλου, εἶταν ἀρκετὰ ἐφόδια γιὰ
νὰ τείσουνε καὶ τὸν πὺν δύσκολο κριτικὸ πὺς κατὰ
καλὸ θὰ ἔβγαине μὲς ἀπ' τὴ Δραματικὴ Σχολὴ τοῦ
Ἑλλ. Ὁδείου.

Ὅχι ὁμως ! Δὲν ξέρω ἀπὸ πὺν ξεκινώντας χτυπή-
σανε μερικοὶ τὸ ἔργο τῆς Δραματικῆς Σχολῆς. Κρῖμα!
Καὶ πὺν κρίμα, δταν σὺλλογιστεῖ κανεὶς ποιοὶ θγήκα-
νε στὸν καθημερινὸ τύπο νὰ διαμαρτυρηθοῦνε.

Δικαίωμα τοῦ καθενὸς νὰ κρίνει καὶ νὰ ἐπικρίνει
μάλιστα. Τὴν ἀλήθεια καὶ ποιὸς δὲν τὴ δέχεται, ὅσο
κ' ἂν ἔχει ἀφηρημένη ἐννοία, ὅσο κ' ἂν εἶναι μαχαίρι
ἀκόμα δίκαιο. Κοντὰ στὴν ἀλήθεια ὁμως πρέπει νὰ
στέξει καὶ ὁ λόγος ὁ ζυγιασμένος καὶ ὁ δίκαιος, γιὰ νὰ
μπορεῖ νὰ σταθεῖ ὡς ἀλήθεια ἡ γνώμη ἡ δική σου,
καὶ νὰ μὴ φαίνεται σὰν παράλογος δογματισμὸς καὶ
σὰν λόγια πὺν λέγονται ποιὸς ξέροι ἀπὸ ποιά φλοιομο-
μένη Πυθία.

Γιατὶ, τέλος πάντων, ὅλα θὰ μπορούσε νὰ τὰ δεχτεῖ
κανεὶς, ὅσο κ' ἂν εἰπωθήκανε μικρότερα, ὅσο κ' ἂν
μὲ λόγια πικρὰ καὶ δῆθεν αὐστηρά, κατεβάσανε ἀλη-
θινούς καλλιτέχνες καὶ τραγουδιστάδες μὲ ὄνειρα καὶ
μὲ ἰδανικὰ πλατύτερα στὸ κοινὸ ἐπίπεδο ἀνθρώπων
πὺν διφάνε χεροκορητήματα καὶ συγχαρητήρια, — ὅ-
λοι, καὶ αὐτὰ, καὶ περισσότερα θὰ μπορούσε νὰ δεχτεῖ
κανεὶς, ἔταν ἔβλεπε πὺς ἡ κρίση δὲν εἶναι Σουλτανικὸ
φριμάνι πὺν κόβει καὶ συντρίβει, μὰ ἡ Κρίση ἀνθρώ-
πων ὀρθολογιστῶν, πὺν ἔχουνε ὑπ' ὄψει τοὺς πὺς δ,τι
γίνεται εἶναι μὸλις ἀποτέλεσμα ἑξ ἡ μηνῶν, μὸλις ὀ-
δοχάραμα γιὰ ἓνα μελλούμενο μεσημέρι.

Κι ἀκόμη ἐγὼ, ἂν εἴμουνε ὁ Κριτής, ποτὲ δὲ θάκα-
να σύγκριση τῆς Δραματικῆς τοῦ Ἑλλ. Ὁδείου μὲ
τὴ Δραματικὴ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν.

Γιατὶ ; Εὐκόλη ἀπάντηση σ' ἀλήθεια. Σκολεῖο ἡ
πρῶτη, πὺν ἀκοῖμ καλὰ - καλὰ δὲν εἶχε προχωρήσει
στὸ δρόμο τῆς μεγάλῃς Σπουδῆς. Θέατρο ἡ δευτέρη,
μὲ στοιχεῖα στρατολογημένα μὲς ἀπὸ θέατρα καὶ θι-
άσους, μὲ συστηματικὴ προσπάθεια στὴ Σκηνὴ τρία
συνεχῇ χρόνια, καὶ τὸ σπουδαιότερο ἀπ' ὅλα : μὲ ὑλι-
κὴ ἐπιχορήγηση, μὲ τριάντα μετρημένες χιλιάδες κά-
θε χρόνο.

Δὲν ξέρω ἂν τὰ παραπάνω φτάνουνε γιὰ νὰ δείξουνε
πόσο ἔξω πέσανε ὅσοι μὲ ἀμείλικτη αὐστηρότητα με-
ταχειρίστηκανε τὴ Δραματικὴ τοῦ Ἑλλ. Ὁδείου.
Ἐνὰ μόνο ξέρω κ' ἓνα σημειῶναι : Πὺς σ' ἐμένα θ'
ἀρκοῦσε τὸ ταλέντο τῆς Δαδ Ἀννας Σαολόγλου, τὸ
τεχνικὸ παίξιμο τοῦ Φύλλα καὶ τὴν «Ἀντιγόνη» κ' ἡ
καλλιτεχνικὴ ἀπαγγελία τοῦ Κορυφαίου, γιὰ νὰ πα-
ραβλέψω μερικὲς ἀτέλειες, καὶ νὰ στηρίξω τὰ καλῆ-
τερα ὄνειρά μου στὴ νεοσύστατη Σχολή.

ἴσως ὁμως ἐγὼ νὰ εἶμαι πολὺ ὄνειροπόλος. Ἄς
εἶναι! Οἱ Αὐστηροὶ καὶ οἱ Δύσκολοι ἄς ξεκαθαρίσου-
νε λίγο τὰ γυαλιά τους καὶ ἄς πειστοῦνε τέλος πάντων
πὺς τὸ Ἑλληνικὸ Ὁδεῖο δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ δώσει
στὸ τέλος ἄξιους καρποὺς ἀφοῦ μέσα τοῦ κλείνει δ,τι
ὄγεινὸ, ριζοσπαστικὸ καὶ νεωτεριστικὸ ἔχει ὁ καλλι-
τεχνικὸς μας ὁρίζοντας.

ΠΑΝΟΣ Α. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ